

Kwaliteits-
Controle-
Bureau

De details van
tweeduizend achttien

2018
jaarverslag

De details van tweeduizend achttien

Het KCB anticipeert voortdurend op ontwikkelingen in een dynamische en professionele markt. Hierbij sluit het KCB aan bij de logistiek en de digitalisering in de sector. Naast een toename van de controleactiviteiten stond het jaar 2018 in het teken van een aantal ingrijpende interne en externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de werkzaamheden van het KCB. Van de ontwikkeling van een nieuw softwaresysteem ter vervanging van het huidige inspectie beheer programma (IBP), de implementatie van de nieuwe EU-Plantgezondheids- en Controleverordening tot het besluit van het Verenigd Koninkrijk om eind maart 2019 de Europese Unie te verlaten. Zo heeft de Brexit een grote impact op de groenten en fruit- en sierteeltsector en brengt veel onzekerheden met zich mee.

Terugblikkend op het jaar 2018 ervaar ik een grote gedrevenheid en professionaliteit binnen de hele sector om gezamenlijk te zoeken naar gerichte oplossingen. De samenwerking binnen het KCB, met collega's van andere keuringsdiensten, met medewerkers van het ministerie van LNV en de NVWA en ook met het bedrijfsleven is intensief en constructief. Het is voor alle betrokken partijen een grote uitdaging om de ontwikkelingen te vertalen naar oplossingen die voldoen aan de wettelijke eisen en tegelijkertijd oog hebben voor de economische positie van de sector.

In dit jaarverslag wordt meer in detail ingegaan op de wijze waarop het KCB anticipeert op belangrijke ontwikkelingen en hoe het KCB continu investeert in een goede uitvoering van de controletaak, een efficiënte dienstverlening en in de kennis en vaardigheden van medewerkers.

ir. M. de Graaf

Algemeen directeur

Inhoudsopgave

De details van tweeduizend achttien	03
Organisatie	06
Belangrijke ontwikkelingen	08
Medewerkers en organisatie	10
Bestuurlijke zaken	12
Kwaliteitszorg	12
Tuchtgerechtzaken	13
Nationale en internationale samenwerking	14
Nationale samenwerking	16
Internationale samenwerking	18
Financiën	20
Jaarrekening 2018	23
Import fytosanitair	24
Export fytosanitair	30
Kwaliteit groenten en fruit	36
Ervaringen kwaliteit groenten en fruit	41
Samenstelling bestuur KCB en commissies op 31 december 2018	46

A close-up photograph of pink tulip petals, showing the delicate texture and vibrant color. The petals are layered, with some in sharp focus and others blurred in the background, creating a sense of depth. The lighting is soft, highlighting the natural curves and veins of the flower.

Organisatie

Organisatie

Het KCB is actief in een dynamische sector. Dit vraagt van de organisatie dat wij scherp zijn op de ontwikkelingen in de wereld om ons heen. Tegelijkertijd kijken wij ook steeds kritisch naar ons eigen functioneren en optimaliseren wij onze bedrijfsvoering en dienstverlening waar mogelijk. Hieronder wordt een aantal belangrijke onderwerpen toegelicht.

Belangrijke ontwikkelingen

Brexit

Het voorgenomen besluit van het Verenigd Koninkrijk (VK) om op 29 maart 2019 de EU te verlaten betekent een grote uitdaging voor het KCB. De Brexit gaat gepaard met heel veel onzekerheden waarbij de impact voor het bedrijfsleven, gezien de omvang van de handelsstromen van groenten en fruit en sierteeltproducten, mogelijk ongekend groot is. Voor zowel groenten en fruit als sierteelt is het VK het tweede afzetland. Geschat wordt dat er jaarlijks ca. 100.000 vrachtauto's met groenten en fruit of sierteeltproducten richting het VK rijden. Voor het KCB stond in 2018 aanhoudend de vraag centraal op welke wijze het KCB zich op de Brexit moet voorbereiden.

Het vertrek van het VK uit de EU heeft consequenties voor de benodigde inspectiecapaciteit van het KCB. Hierop voorbereidend heeft het KCB in 2018 nieuwe medewerkers aangenomen. In 2018 is in het kader van de Brexit veel contact geweest met LNV, NVWA en collega keuringsdienst Naktuinbouw. Over voorgenomen activiteiten bestaat er intensieve afstemming en onderwerpen als capaciteit, communicatie en toekomstige werkwijze kwamen in het overleg aan bod. Daarnaast en soms gelijktijdig was er regelmatig overleg met de brancheorganisaties. Ook waren er veel directe contacten tussen KCB-medewerkers en belangrijke exporteurs en logistieke dienstverleners op het VK. Het KCB volgt de ontwikkelingen in het kader van de Brexit nauwgezet en zoekt samen met alle partijen naar gerichte oplossingen om logistieke vertragingen te beperken.

Vorbereidingen op inwerkingtreding Plantgezondheidsverordening en Controleverordening

Op 14 december 2019 treedt nieuwe EU-regelgeving voor de bescherming van de plantgezondheid en voor de controles daarop in werking. Het gaat om de EU-Plantgezondheidsverordening en de EU-Controleverordening.

De nieuwe EU-Plantgezondheidsverordening draagt bij aan een betere bescherming van de EU tegen bedreigingen van de plantgezondheid. Concrete uitwerkingen van deze regelgeving zijn onder andere een verplichte registratie van alle marktdeelnemers die handelen in plantaardig materiaal, die daarvoor een uniek fyto-sanitair registratienummer moeten aanvragen. Ook verbetert de traceerbaarheid van alle planten door het uitbreiden van de plantenpaspoortplicht.

De nieuwe EU-Controleverordening heeft onder meer tot gevolg, dat de procedures voor import wijzigen. Wat de exacte gevolgen zijn, is nog niet duidelijk. In de EU moeten voor meerdere onderwerpen de detailregels nog worden opgesteld.

De nieuwe regelgeving heeft direct impact op de werkzaamheden van het KCB. In 2018 is samen met LNV, de NVWA en andere keuringsdiensten gekeken welke veranderingen er als gevolg van de nieuwe regelgeving nodig zijn in de werkwijze van de NVWA, de keuringsdiensten en het bedrijfsleven. In samenwerking met de NVWA, keuringsdiensten, veilingen en brancheorganisaties zijn in het najaar van 2018 meerdere informatiebijeenkomsten georganiseerd om kwekers en handelsbedrijven in de groenten en fruit en sierteeltsector te informeren over het nieuwe plantenpaspoort, de nieuwe regels en de uitbreiding van de plantenpaspoortplicht. Ook heeft het KCB voorbereidingen getroffen, zodat handelsbedrijven via het KCB het unieke fyto-sanitaire registratienummer kunnen aanvragen dat wordt uitgegeven door de NVWA.

Hiernaast is het KCB intensief betrokken bij de vertaling van de EU-Plantgezondheidsverordening en de Controleverordening naar Nederlandse wetgeving. Ook heeft het KCB een belangrijke inbreng bij de implementatie van het verplicht gebruik van het EU-sofwarestelsel IMSOC/TRACES, waarin alle data over de importproducten en de controleresultaten terecht moeten komen. Het KCB spant zich vooral in voor het behoud van de huidige efficiënte en effectieve wijze van uitvoering van de inspecties. Wat betreft het verplicht gebruik van IMSOC/TRACES blijft het KCB herhalen dat invoering niet ten koste mag gaan van de snelheid en dynamiek bij de import.

NVWA draagt deel diagnostische taken over aan KCB

Begin september 2018 heeft de NVWA een deel van de diagnostische taken overgedragen aan het KCB. Het gaat om de einddiagnose van (eieren en larven van) de katoendaguil (*Helicoverpa armigera*) en de Afrikaanse fruitmot (*Thaumatotibia leucotreta*) bij de import van rozen uit Tanzania, Kenia, Ethiopië, Oeganda, Rwanda, Zambia en Zimbabwe. De NVWA heeft geconstateerd dat het kennisniveau van deze schadelijke organismen bij het KCB dermate hoog is, dat zij het KCB heeft gevraagd een deel van de taken over te nemen. Het KCB heeft op de KCB-rayonkantoren in Naaldwijk en Aalsmeer een laboratorium ingericht dat aan alle voorschriften voldoet. Meerdere KCB-medewerkers zijn speciaal opgeleid door de NVWA, zodat de einddiagnose conform de eisen wordt uitgevoerd. Beide laboratoria zijn erkend door de NVWA, die ook de bijscholing van onze medewerkers zal blijven verzorgen. Het KCB is verheugd met deze nieuwe taak. Deze draagt bij aan een verdere optimalisering van de uitvoering van de fyto-sanitaire taak.

Optimalisatie interne processen en dienstverlening door digitalisering

Met het oog op het verbeteren van onze dienstverlening aan bedrijven en het optimaliseren van onze interne bedrijfsprocessen zijn in 2018 diverse werkgroepen actief geweest op de aandachtsgebieden HRM, Planning, Relatiebeheer en Inspectie. Er zijn diverse aanpassingen in de werkprocessen voorgesteld en er is gekeken welke bestaande en nieuwe processen het KCB verder kan digitaliseren. Ook is een nieuwe applicatiearchitectuur gekozen voor de samenwerking tussen de verschillende 'oude' en 'nieuwe' applicaties van het KCB. De eerste resultaten van de inspanningen van de diverse werkgroepen worden in 2019 zichtbaar. Deze activiteiten en procesverbeteringen lopen vooruit op de vervanging van het huidige digitale inspectiesysteem IBP. Ook het komende jaar wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuw inspectieplanning- en beheersysteem (met de werktitel Inspectie 2020), met als doel de werkomgeving van inspecteurs, planners en alle anderen die direct of indirect met dit inspectiesysteem gaan werken te optimaliseren.

Organisatie

Medewerkers en organisatie

Capaciteit

Op 31 december 2018 had het KCB 144 medewerkers in dienst. Dit komt overeen met 135 fte. Vier medewerkers gingen in 2018 met pensioen en één medewerker is onverwacht overleden. Eind 2018 waren in totaal 34 medewerkers (26,2 fte) ingehuurd. Een deel van de benodigde capaciteit vult het KCB in met behoud van flexibiliteit. Om in die behoefte te voorzien is enkele jaren geleden een langdurig samenwerkingsverband gestart met Agrarische Bedrijfsverzorging (AB). In nauw overleg met het KCB draagt AB kandidaten voor, die bij gebleken geschiktheid worden ingehuurd. Voordat deze medewerkers worden ingezet, krijgen zij een gedegen opleiding bij het KCB, die gelijk staat aan de opleiding tot inspecteur. De medewerkers die via AB worden ingehuurd hebben meestal een agrarische achtergrond of hebben gewerkt bij bedrijven in de tuinbouw.

Jaar	Medewerkers in dienst (fte)	Ingehuurde medewerkers (fte)
2018	135	26
2017	123	29
2016	119	22
2015	118	23
2014	111	26

Opleiding en training

In 2018 hebben vier medewerkers de basisopleiding tot BHV-er gevolgd en namen 22 medewerkers deel aan de BHV-herhalingstraining. In verband met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) hebben twee medewerkers een training gevolgd voor privacy officer. Vier medewerkers volgen een leiderschap ontwikkelingstraject. Andere medewerkers volgden individuele trainingen en cursussen, zoals Outlook, Excel en Engels.

Het afgelopen jaar is een flink aantal nieuwe inspecteurs in dienst gekomen bij het KCB. Niet alleen vanwege uitbreiding van reguliere werkzaamheden en ter vervanging van medewerkers die met pensioen zijn gegaan, maar ook vooruitlopend op de Brexit. Ook begin 2019 zijn in dit kader nieuwe medewerkers aangenomen. Tijdens het opleidingsprogramma lopen inspecteurs drie dagen per week mee met collega-inspecteurs en krijgen zij twee dagen theoretische scholing. Na afronding van de opleiding volgen diverse theorie tentamens. Daarna voeren de nieuwe inspecteurs een aantal weken inspecties uit onder toezicht en verantwoording van collega's. Op het moment dat een inspecteur voldoende kennis en ervaring heeft wordt een startkwalificatie uitgevoerd, waarna de inspecteur zelfstandig werkzaamheden kan uitvoeren. Vervolgens wordt ook een diagnostiek opleiding gevolgd bij de NVWA. Op deze manier beschikken nieuwe inspecteurs over gedegen kennis van wetgeving, controleprocedures, kwaliteit groenten en fruit en fytosanitaire (ziekte)beelden. De inspectieacademie van de NVWA verzorgt de training communicatie en sociale vaardigheden.

In januari 2018 hebben negen nieuwe inspecteurs hun opleiding, die was gestart in 2017, afgerond en zij hebben hun kwalificatie behaald. In maart 2018 is gestart met een nieuwe groep van zeven inspecteurs, waarvan de opleiding en kwalificatie zijn afgerond in juli 2018. In september 2018 is opnieuw een groep van acht inspecteurs gestart met de opleiding en de kwalificatie van deze inspecteurs vindt begin 2019 plaats.

Binnen de KCB-organisatie wordt veel aandacht besteed aan het actueel houden van de kennis van de inspecteurs. Dit gebeurt onder andere door het organiseren van verdiepingsdagen en rondgangen (fytosanitair en kwaliteit), het geven van specifieke instructies, maar ook door middel van kwalificatie- en leertoetsen vanuit ELO (Elektronische Leer Omgeving). Tijdens verdiepingsdagen worden inspecteurs bijgepraat over actuele kwaliteits- of fytosanitaire problemen en worden meegebrachte monsters bekeken en besproken.

Ziekteverzuim

In 2018 daalde het ziekteverzuim naar 6,6%. Het ziekteverzuim had voornamelijk te maken met enkele langdurig zieke medewerkers. Regelmatig wordt gekeken naar mogelijkheden om het ziekteverzuim terug te brengen en er is voortdurend aandacht voor de re-integratie van zieke medewerkers.

Jaar	Verzuim
2018	6,6%
2017	7,4%
2016	5,8%
2015	3,7%
2014	3,8%

Veiligheid tijdens het werk is een belangrijk aandachtspunt voor het KCB. De inspecteurs houden zich aan de veiligheidsnormen die gelden bij de bedrijven die zij bezoeken. Eind 2016 is de laatste Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) uitgevoerd. De RI&E is een onderzoek binnen een organisatie om de risico's bij de arbeid op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn in kaart te brengen. Naar aanleiding van deze RI&E is een plan van aanpak opgesteld. Gedurende 2018 is de voortgang van dit plan van aanpak geëvalueerd door de RI&E-werkgroep. In deze werkgroep hebben ook enkele OR-leden zitting. Het volgende RI&E-onderzoek wordt begin 2019 uitgevoerd.

Ondernemingsraad

In 2018 zijn OR-verkiezingen gehouden. Vanuit alle rayons hebben verschillende medewerkers zich kandidaat gesteld en in drie rayons moest worden gestemd. Uiteindelijk is weer een voltallige OR geïnstalleerd voor de komende vier jaar, waarvan vier van de zeven OR-leden nieuw zijn. Met de gehele OR is een training gevolgd.

Sinds 1 januari 2017 heeft het KCB een eigen cao. De cao voor 2018 is begin 2018 ondertekend en liep tot en met 31 december 2018. In november zijn de onderhandelingen gestart voor de cao van 2019. Op vijf december is een onderhandelingsresultaat bereikt voor een nieuwe cao met een looptijd van anderhalf jaar. De onderhandelingen namens het personeel worden gevoerd door CNV Vakmensen.

In de cao zijn ook werkafspraken gemaakt voor onderwerpen die gedurende de looptijd worden opgepakt. In dat kader zijn werkgroepen opgestart voor planning, duurzame inzetbaarheid en pensioen. Voor de werkgroep pensioen was er een harde deadline, omdat het bestaande pensioencontract afliep op 31 december 2018. De werkgroep duurzame inzetbaarheid krijgt een vervolg in 2019. Het advies van de werkgroep planning wordt na goedkeuring door het MT in 2019 voorgelegd aan de OR.

Organisatie

Bestuurlijke zaken

Overleg KCB – Ministerie van LNV

Zoals gebruikelijk heeft ook in 2018 het bestuurlijk aansturingsoverleg plaatsgevonden tussen het ministerie van LNV en het KCB. In dat overleg is positief geoordeeld over de wijze waarop het KCB de werkzaamheden uitvoert.

Tarieven KCB 2018

Vanwege prijs- en loonstijgingen heeft het bestuur in de tweede helft van 2018 besloten de tarieven voor 2019 met 2,6% te verhogen. Het ministerie van LNV heeft ingestemd met de verhoging.

Brexit

In het KCB-bestuur is herhaaldelijk gesproken over de mogelijke gevolgen van de Brexit voor het KCB. In nauwe samenspraak met het ministerie van LNV heeft het KCB zich in 2018 voorbereid op alle scenario's, waaronder het scenario van een 'harde Brexit'. Met het oog daarop is in 2018 gestart met het aannemen en opleiden van extra inspecteurs.

Cao en nieuwe pensioenregeling

Eind 2018 heeft het KCB met de betrokken vakbond CNV een akkoord bereikt over een nieuwe cao met een looptijd van anderhalf jaar tot 1 juli 2020. Van de afgesloten cao maakt ook een nieuwe pensioenregeling deel uit, die is gebaseerd op een beschikbaar premiesysteem.

Bestuurscommissie Bloemen en Planten

De Bestuurscommissie Bloemen en Planten fungeert als klankbord voor zaken die de sector snijbloemen en potplanten raken. De commissie draagt bij aan het vergroten van draagvlak voor en de transparantie over de taken van het KCB. In 2018 vergaderde de commissie één keer, waarbij onder andere werd gesproken over de tarieven en het servicelevel van het KCB.

Commissie Toezicht Kwaliteitsvoorschriften Groenten en Fruit

De Commissie Toezicht Kwaliteitsvoorschriften Groenten en Fruit heeft de taak de directie en het bestuur te adviseren bij de uitvoering van het Reglement Interne Kwaliteitscontrole (RIK). Ook adviseert de commissie over schriftelijke bezwaren van marktdeelnemers tegen hun indeling in het structureel toezicht, of de daarbij behorende facturen. De commissie heeft in 2018 acht adviezen uitgebracht over de afhandeling van geconstateerde (ernstige) overtredingen van het RIK-reglement. De commissie adviseerde in 2018 tevens over de eventuele beëindiging van de RIK-deelname van een deelnemer. In alle gevallen volgde het KCB de adviezen van de commissie op.

Kwaliteitszorg

Het KCB is voor de uitvoering van inspecties geaccrediteerd volgens de ISO/IEC 17020-norm (registratiecode I070). Dit is een ISO-norm voor inspectie-instellingen die hoge eisen stelt aan onafhankelijkheid en deskundigheid. De Raad voor Accreditatie (RvA) beoordeelt of het KCB volgens de ISO/IEC 17020-norm werkt.

Het KCB heeft een kwaliteitssysteem ontwikkeld dat aantoonbaar voldoet aan de eisen gesteld in de ISO/IEC 17020 en continu is gericht op het verbeteren van processen. Door het kwaliteitssysteem wordt geborgd dat de KCB-inspecties van een blijvend hoge en uniforme kwaliteit zijn. Voorts wordt door het kwaliteitssysteem verzekerd dat het personeel, de ingezette middelen en de inspectiemethodes blijven voldoen aan de kwaliteitseisen die daarvoor gelden. Deskundigheidsbevordering door gedegen opleidingsprogramma's is hierbij onontbeerlijk.

Belangrijke instrumenten voor de beoordeling van het functioneren van het kwaliteitssysteem en tevens middelen ter signalering van verbeterpunten zijn onder andere de interne én externe audits, de analyse van geregistreerde klachten en de analyse van de kwartaalrapportages van de afdelingen. Naast de reguliere activiteiten in het kader van de kwaliteitszorg is in 2018 extra aandacht geweest voor het optimaliseren van het kwaliteitshandboek door de vindbaarheid van informatie voor de medewerkers te verbeteren. Ook is gestart met de voorbereidingen om de diagnostische activiteiten, die het KCB sinds september 2018 uitvoert, onder accreditatie te brengen (ISO 17025 norm). In 2019 krijgt deze stap een vervolg.

Tuchtgerrechtzaken

In het geval van een (lichte) overtreding van de kwaliteitsvoorschriften voor groenten en fruit volstaat het KCB meestal met een schriftelijke waarschuwing voor de betreffende marktdeelnemer. In 2018 heeft het KCB twee waarschuwingsbrieven verzonden, in 2017 waren dit er tien.

Overtredingen van de kwaliteitsvoorschriften voor groenten en fruit, die volgens het KCB niet met een schriftelijke waarschuwing kunnen worden afgedaan, kunnen door het KCB worden voorgelegd aan het onafhankelijke Tuchtgerrecht. Wanneer het Tuchtgerrecht oordeelt dat de voorgelegde overtreding is bewezen kan de marktdeelnemer een maatregel opgelegd krijgen, bijvoorbeeld in de vorm van een geldboete.

In 2018 heeft het Tuchtgerrecht in vijftien zaken, die in 2017 door het KCB aanhangig waren gemaakt, uitspraak gedaan. Er is ook uitspraak gedaan in een zaak die in 2016 aanhangig was gemaakt. In alle zestien zaken, die in 2018 tot een uitspraak door het Tuchtgerrecht hebben geleid, heeft het Tuchtgerrecht een maatregel opgelegd in de vorm van een onvoorwaardelijke boete, veelal aangevuld met een voorwaardelijke boete. Er zijn in 2018 door het KCB 51 (nieuwe) zaken aanhangig gemaakt bij het Tuchtgerrecht. Deze hebben in 2018 nog niet tot een uitspraak van het Tuchtgerrecht geleid. Het KCB heeft in 2018 twee zaken ingetrokken. Dit vanwege het faillissement van de betrokken marktdeelnemer.

Nationale en internationale samenwerking

Nationale en internationale samenwerking

Het KCB hecht een groot belang aan samenwerken en het delen van kennis op nationaal en internationaal niveau met overheden, bedrijfsleven en collega controlediensten. Het bevordert onder andere een geharmoniseerde toepassing van de regels, zowel op fytosanitair als op kwaliteitsgebied. Zeker in een tijd waarin de internationale handel een grote rol speelt en deze toeneemt, is dit belangrijk. Daarnaast is het belangrijk dat de verschillende EU-organen en de landen buiten de EU goed op de hoogte zijn van de controlesystemen. Dit bevordert het vertrouwen in Nederland als handelspartner.

Nationale samenwerking

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid (LNV)

Evenals voorgaande jaren heeft het KCB het ministerie van LNV geadviseerd over de handelsnormering van groenten en fruit. Het KCB kijkt met name naar de praktische gevolgen van voorstellen voor besluitvorming. Bij de internationale overleggen vergezelt het KCB als inhouds- en ervaringsdeskundige het ministerie. Bijvoorbeeld bij de vergaderingen van de UNECE en de OECD, waar wordt gesproken over aanpassingen van de handelsnormen of interpretatiebrochures. Ook is met het ministerie gesproken over de interpretatie van de regelgeving, bijvoorbeeld op het terrein van aanduidingen op verpakkingen en de tolerantiegrenzen voor kwaliteitsgebreken. Dit jaar was voedselverspilling een onderwerp dat regelmatig de aandacht kreeg.

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

Dagelijks is er intensief contact tussen de medewerkers van de afdelingen product- en controlezaken (P&C), kwalificatie en kennisbeheer (KKB) en de NVWA. Naast dit contact vindt een aantal keer per jaar een vergadering plaats van de werkgroep handel. In deze vergadering wordt een breed scala aan zaken besproken die spelen rondom de aansturing en uitvoering van de fytosanitaire inspecties. De NVWA organiseert vier keer per jaar de klankbordgroepvergadering met de sector. Ook het KCB is aanwezig bij deze vergaderingen waar het fytosanitaire beleid en de actualiteit worden toegelicht en waarin ook de sector zijn inbreng heeft. Medewerkers van KKB en P&C zijn verschillende keren aanwezig geweest bij lunchlezingen van de NVWA over onderwerpen die het KCB raken.

Plantaardige keuringsdiensten

Ook in 2018 heeft het KCB zeer geregeld contact gehad met de andere plantaardige keuringsdiensten. Het ging dan veelal over juridische zaken, de uitvoering van inspecties en over de voorbereiding op de Brexit. Ook is er afstemming over monsteronderzoek, omdat veel van de door het KCB genomen exportmonsters (*Ditylenchus* /*Rhadopholus* /*Ralstonia*) worden onderzocht in de laboratoria van Naktuinbouw en de NAK. Daarnaast wordt er voor opleiding en kennisonderhoud gebruik gemaakt van de expertise van onder andere de NAK en de BKD. Ook de instructievoorziening in de niet eigen werkvelden van het KCB loopt via de collega keuringsdiensten. Het KCB heeft twee keer per jaar een regulier technisch overleg met Naktuinbouw, waarbij knelpunten en problematieken die beide diensten raken worden besproken. In 2018 is in het kader van de nieuwe EU-plantgezondheidsverordening diverse keren met de andere keuringsdiensten overlegd over de invoering van de plantenpaspoortplicht voor potplanten. Met name de contacten met Naktuinbouw waren intensief. Bij teeltbedrijven heeft Naktuinbouw de toezichtrol, terwijl handelsbedrijven onder het KCB vallen.

GroentenFruit Huis

Zowel over kwaliteits- als fytosanitaire aangelegenheden is geregeld contact met het GroentenFruit Huis. Vooral rondom fytosanitaire exportprojecten en markttoegang derde landen is er veel overleg geweest tussen de NVWA, het GroentenFruit Huis en het KCB. Voorbeelden zijn overleggen over de in 2018 gerealiseerde markttoegang voor hardfruit naar Colombia en Mexico, maar ook over bestaande monitorings-programma's verre bestemmingen voor vruchtgroenten en hardfruit, zoals Zuid-Afrika, China, Japan, Vietnam, Brazilië en de VS.

Ook op kwaliteitsgebied is er over diverse zaken regelmatig contact met het GroentenFruit Huis. Een prominent onderwerp was de voorbereiding op de Brexit. Hierover is diverse keren overleg geweest met het GroentenFruit Huis, de NVWA en het bedrijfsleven. Ook vindt er geregeld afstemming plaats over keurlijnen en neemt de specialist kwaliteit van het KCB deel aan de kwaliteitsrondgangen paprika die het GroentenFruit Huis organiseert.

VGB

Ook met de VGB is dit jaar nauw contact geweest om overleggen voor te bereiden over de Brexit en de plantenpaspoortplicht.

Proefstation Randwijk

In voorbereiding op boomgaardinspecties voor de exportprogramma's hardfruit, wordt Proefstation Randwijk elk jaar bezocht. Hier krijgen KCB-inspecteurs uitleg van de specialisten van het proefstation over de quarantaine organismen die voor de verschillende afzetmarkten van belang zijn. Ook bij andere vraagstukken rondom fruit kan het KCB terecht bij de deskundigen van het proefstation.

Landelijke Hardfruitdag

In oktober 2018 organiseerde het KCB weer de landelijke Hardfruitdag bij Fruitmasters in Geldermalsen. Deze bijeenkomst werd dit jaar zeer goed bezocht door keurmeesters van veilingen, handelsbedrijven en sorteer- en pakstations en voldoet duidelijk aan een behoefte. Diverse actuele zaken passeerden de revue, zoals problemen die zijn ontstaan door de warme en droge zomer. Aan de hand van tentoongestelde monsters werden de keurlijnen weergegeven.

Nationale en internationale samenwerking

Internationale samenwerking

Harmonization Meeting

Het KCB hecht grote waarde aan een internationale uniforme interpretatie van kwaliteitsstandaarden van groenten en fruit. Daarom organiseerde het KCB in juni 2018 een internationale Harmonization Meeting. Deze afstemmingsbijeenkomst voor controlediensten binnen en buiten de EU, was een uitstekende gelegenheid om collega's van andere controlediensten te ontmoeten en de inhoudelijke samenwerking te verstevigen. Vertegenwoordigers van controlediensten uit zeventien verschillende landen waren aanwezig. Aan de hand van voorbeeldmateriaal van diverse producten zijn de internationale kwaliteitsstandaarden en de interpretatie hiervan uitgebreid aan bod geweest. Van paprika, komkommer, aubergines tot aardbeien en citrusfruit. Het is voor handelsbedrijven van groenten en fruit van groot belang dat internationaal de controlediensten een gemeenschappelijke taal spreken en standaarden eenduidig interpreteren. Het delen van kennis en discussie over de interpretatie van handelsnormen leveren een waardevolle bijdrage aan een geharmoniseerde toepassing van regels op kwaliteitsgebied. In 2020 zal het KCB wederom een Harmonization Meeting organiseren.

Ontvangst buitenlandse delegaties

In 2018 hebben veel buitenlandse delegaties een bezoek gebracht aan het KCB om kennis te nemen van de werkwijze in Nederland rondom import- en exportinspecties. Als het gaat om fytosanitaire zaken, vinden deze bezoeken altijd plaats onder regie van de NVWA of het ministerie van LNV. Meestal starten deze bezoeken met een korte uitleg over de KCB-organisatie en de fytosanitaire structuur in Nederland, gevolgd door het bijwonen van een of meerdere inspecties. Het is goed om derde landen op deze manier te informeren over de werkwijze van het KCB. Het geeft vertrouwen in het fytosanitaire systeem van Nederland en in de wijze waarop kwaliteitsinspecties worden uitgevoerd en dit bevordert de handelsrelaties. In 2018 heeft het KCB delegaties ontvangen uit China, Zuid-Afrika, Oekraïne, Zuid-Korea, Marokko, Wit-Rusland en Kenia.

OECD / UNECE

Ook in 2018 heeft het KCB in nauwe samenwerking met het ministerie van LNV de vergaderingen van de internationale organisaties OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) en UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) bijgewoond. In de vergaderingen van de OECD vindt onder meer afstemming en harmonisering plaats over de interpretatie van de handelsnormen voor de kwaliteit van groenten en fruit. Daarvoor worden onder andere interpretatiebrochures gemaakt, die in de praktijk worden gebruikt. In de UNECE-vergaderingen komen voorstellen voor aanpassingen van de handelsnormen aan de orde. Tijdens de vergaderingen levert het KCB een actieve inbreng, bijvoorbeeld door presentaties te verzorgen. Op verzoek van de OECD heeft het KCB de herziening van de tomatenbrochure gecoördineerd. In 2018 is deze herziening afgerond.

BTSF trainingen

BTSF staat voor Better Training for Safer Food en is een initiatief van de EU. Deze trainingen worden georganiseerd en gefinancierd door de EU en hebben als doel het inspectiewerk in de verschillende EU landen op het gebied van voedselveiligheid en plantgezondheid op een hoger plan te brengen. Inspecteurs uit alle lidstaten kunnen deelnemen aan deze trainingen. Dit jaar hebben enkele KCB-medewerkers meerdaagse BTFS-trainingen gevolgd. Een training in Londen was gericht op de uitvoering van importinspecties en een training in Sofia ging over de implementatie van TRACES.

BLE

Met de Duitse controledienst BLE is een bijeenkomst georganiseerd en is onder andere gesproken over de interpretatiebrochures die zij maken voor de OECD. De BLE werkt op dit moment aan brochures voor prei en witlof en het KCB heeft hiervoor foto's aangeleverd. Dit zijn producten die ook voor de Nederlandse tuinbouw belangrijk zijn. Door mee te denken kan in een vroeg stadium richting worden gegeven aan de interpretaties.

Codex Alimentarius

De Codex Alimentarius Commission (Codex) is een internationaal forum waaraan door 187 landen en de EU wordt deelgenomen. De Codex is gezeteld in Mexico-Stad en is onderdeel van de Verenigde Naties. De Codex heeft, evenals de UNECE, de doelstelling de handel te faciliteren middels handelsnormen. Dit forum ontwikkelt internationale normen voor voedselproducten, met als doel de internationale volksgezondheid te beschermen en de eerlijkheid van de handel in voedselproducten te bevorderen.

De Codex richt zich met name op Noord- en Zuid-Amerika, Azië en Afrika en stelt voor de aangesloten landen handelsnormen op voor groenten en fruit. Nederland is sinds de oprichting van de Codex lid. De activiteiten van de Codex op dit gebied nemen in hoog tempo toe, waardoor de werkzaamheden hiervoor, het beoordelen of de normen in overeenstemming zijn met de Europese standaarden, zijn toegenomen. Het KCB adviseert het ministerie van LNV over de handelsnormen die de Codex opstelt.

Fytosanitaire training in Libanon

In februari 2018 heeft het KCB op verzoek van de NVWA een meerdaagse training verzorgd voor de fytosanitaire dienst in Libanon. Tijdens deze training is aandacht besteed aan de implementatie van fytosanitaire wetgeving, maar ook zijn praktische sessies georganiseerd. Tijdens een praktische sessie in de haven van Beiroet is onder andere uitleg gegeven over steekproefname en inspecties.

Kwaliteitstraining in Kenia

Een van de KCB-specialisten heeft dit jaar een training verzorgd in Kenia. Het ging hierbij om een workshop over de kwaliteitscontrole van groenten en fruit, waarbij niet alleen inspecteurs uit Kenia aanwezig waren maar ook uit Oeganda en Tanzania. Tijdens de training zijn presentaties gegeven over verschillende producten die relevant zijn in Afrika en over de werkwijze van het KCB bij import- en exportinspecties.

HAFa audit

Dit jaar is er een HAFa-audit uitgevoerd bij het KCB, andere keuringsdiensten en de NVWA. Dit is een belangrijke externe meerdaagse audit die in opdracht van de Europese Commissie plaatsvindt en wordt begeleid door de NVWA, waarbij wordt gekeken of Nederland de fytosanitaire importinspecties heeft ingeregeld conform de EU-afspraken. De conclusie naar aanleiding van de audit is dat de inspecties worden uitgevoerd in lijn met de uitgezette instructies, door goed gekwalificeerde en getrainde inspecteurs, op goed toegeruste inspectielocaties.

Financiën

Dit financiële directieverslag verschaft inzicht in de gang van zaken gedurende het boekjaar 2018. Over het kalenderjaar 2018 werd een positief exploitatiesaldo behaald van € 280.817 bij een omzet van € 17.879.625.

Opbrengsten

De opbrengst is hoger uitgevallen dan begroot doordat de opbrengst ‘Projecten’ hoger is. Dit komt door extra werkzaamheden ten behoeve van fytobewakingsopdrachten en controles export derde landen.

Kosten

De personeelslasten zijn hoger uitgevallen, omdat er in 2018 meer fte’s in dienst waren dan begroot. Dit houdt verband met de toename van activiteiten. De afschrijving voor computers en software is hoger dan begroot, evenals de afschrijving inrichting bijkantoren. De reden hiervoor is de verbouwing van het rayonkantoor in Barendrecht.

Eigen vermogen

Per 31 december 2018 bedraagt het eigen vermogen, inclusief het exploitatiesaldo 2018, € 7.399.815, zijnde 41,4% van de totale jaarlijkse baten. Dit valt binnen de door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor het KCB vastgestelde maximum norm van 50% eigen vermogen ten opzichte van de totale jaarlijkse baten.

Toekomst

Voor 2019 wordt een stijging van de omzet voorzien van 3%. Ten opzichte van 2018 zijn de tarieven met 2,6% gestegen. Ook de kosten nemen toe door een stijging van het aantal benodigde medewerkers en de verwachte stijging van de loonkosten in 2019. Het KCB zal in 2019 verder investeren in de ontwikkeling van het eerder in dit jaarverslag genoemde nieuwe inspectieplanning- en beheersysteem met de werktitel ‘Inspectie 2020’. Ook zal het KCB zich verder voorbereiden op een mogelijke Brexit in 2019. Hiervoor zullen gedurende 2019 nieuwe medewerkers worden aangetrokken en opgeleid. Ook voor de jaren na 2019 verwacht het KCB een groei van de activiteiten.

In control statement 2018

De directie van het KCB verklaart met dit ‘in control statement’ te voldoen aan het ‘gemeenschappelijk normenkader voor financieel beheer, verantwoording en intern toezicht’ van het ministerie van Financiën.

De onderdelen van het normenkader worden geborgd met het interne kwaliteitssysteem en de planning- en control cyclus. Daarover legt de directie verantwoording af aan het bestuur en het bestuur aan het Ministerie van ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Jaarlijks vindt externe toetsing plaats door de Raad voor Accreditatie. De externe accountant voert de controle op de jaarrekening uit en geeft een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening.

Het KCB communiceert op een transparante wijze via de website en het jaarverslag en overlegt regelmatig met externe stakeholders.

In 2018 is de risicoanalyse in verband gebracht met de ontwikkeling van het eigen vermogen.

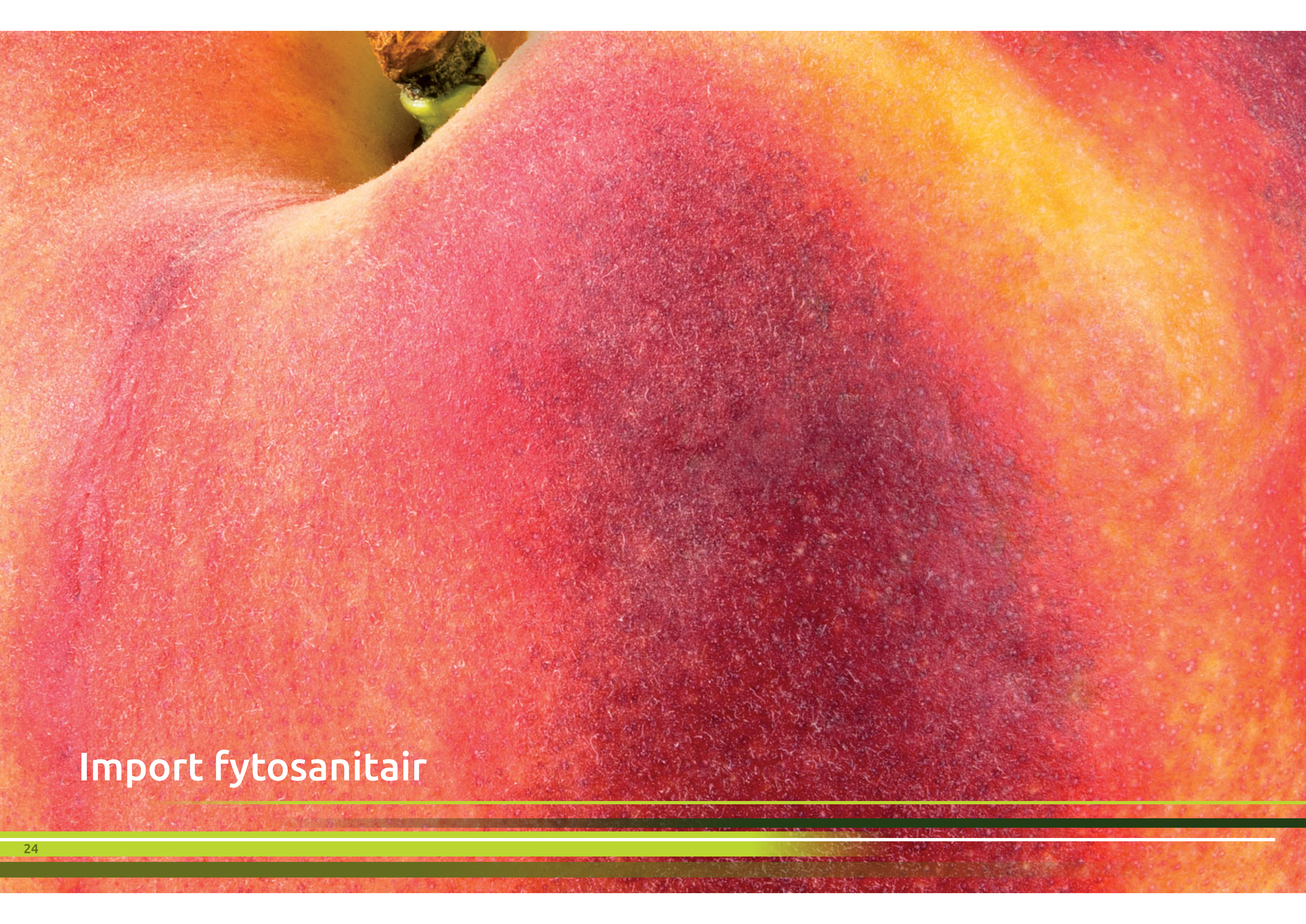
Jaarrekening 2018

Balans per 31 december 2018

Activa	2018	2017
Vaste activa	€ 3.085.442,-	€ 2.458.312,-
Vorderingen en overlopende activa	€ 2.359.688,-	€ 2.570.594,-
Liquide middelen	€ 6.587.461,-	€ 5.658.496,-
Totaal Activa	€ 12.032.591,-	€ 10.687.402,-

Passiva		
Eigen vermogen	€ 7.399.815,-	€ 7.118.998,-
Voorzieningen	€ 440.000,-	€ 517.000,-
Schulden op korte termijn	€ 4.192.776,-	€ 3.051.404,-
Totaal passiva	€ 12.032.591,-	€ 10.687.402,-

Exploitatierekening 2018	2018	2017
Baten	€ 17.879.625,-	€ 17.138.281,-
Lasten	€ 17.598.808,-	€ 16.925.830,-
Resultaat	€ 280.817,-	€ 212.451,-

A close-up photograph of a red apple, showing its textured skin and vibrant red color. A small portion of the apple has been removed from the top left, revealing a green core and a small amount of brown tissue. The lighting is soft, highlighting the natural texture of the fruit.

Import fyto sanitair

Import fytosanitair

Het KCB voert in mandaat van de overheid fytosanitaire importinspecties uit conform de richtlijnen en aanwijzingen van de NVWA. Bij de inspecties wordt gecontroleerd of zendingen voldoen aan de fytosanitaire eisen van de EU; klopt het certificaat uit het land van herkomst? Is de zending vrij van quarantaine organismen? In 2018 zijn ruim 166.000 fytosanitaire importinspecties uitgevoerd, verdeeld over de werkvelden sierteelt, groenten en fruit en overige producten zoals hout en tabak. Ter vergelijking, in 2017 en 2016 waren dit ruim 155.000 respectievelijk 150.000 importinspecties. Hieronder zijn enkele onderwerpen belicht die in 2018 van invloed waren op de werkzaamheden van het KCB.

Vondsten Afrikaanse Fruitmot

Sinds 1 januari 2018 is de Afrikaanse fruitmot (AFM) voor de EU een quarantaine organisme voor alle waardplanten. Dit zijn planten waarop een organisme bestanddelen vindt die voor zijn groei (en vermeerdering) nodig zijn. De quarantaine status houdt in dat bij import van producten van buiten de EU, zendingen waarop motten, poppen, larven of eitjes worden aangetroffen, geweigerd zullen worden. De vrees bestond dat het aantal afkeuringen, zowel in roos (snijbloem) als in citrus zou toenemen in zendingen uit Afrika en dat dit gevolgen zou hebben voor de inspectiepercentages die voor een aantal landen gelden. In zendingen roos werd regelmatig alleen het eistadium van AFM aangetroffen. Uiteindelijk zijn er in 2018 door het KCB 159 vondsten gedaan van AFM, waarvan 135 in roos, twaalf in citrus en elf in capsicum. Deze vondsten zijn voor de EU mede aanleiding geweest om de reduced checks percentages voor rozen uit Kenia met ingang van 1 februari 2019 aan te passen van 5% naar 10% en voor Tanzania van 15% naar 50%.

Inspectieplicht en verplichte bijschrijvingen bij import

In 2018 is voor verschillende producten een fytosanitaire certificaat- en inspectieplicht ingevoerd. Tomaten en granaatappels werden inspectieplichtig per 1 januari 2018. Mais werd inspectieplichtig per 1 juni 2018, vanwege noodmaatregelen voor Spodoptera frugiperda. Deze vlinder is het afgelopen jaar aangetroffen in Afrikaanse landen en de rupsen richten daar veel schade aan in diverse gewassen. De noodmaatregelen gelden ook voor onder andere paprika, pepers en aubergine, maar deze producten waren al eerder inspectieplichtig.

De invoering van de inspectieplicht voor tomaten had gevolgen voor de Nederlandse handel. Tomaten uit onder andere Marokko en Israël worden in de EU geïmporteerd via Spanje, Slovenië en Italië en daarna doorgevoerd naar Noordwest-Europa. Tot 1 januari 2018 kon dit zonder fytosanitaire controles en fytosanitaire certificaten. Eventuele fytosanitaire documenten die bij de zendingen zaten met het oog op latere re-export naar bestemmingen buiten de EU, bleven toen bij de zending tot aankomst in Nederland. Door invoering van inspectieplicht moeten tomaten vanaf 1 januari 2018 op het punt van binnenkomst in de EU onderworpen worden aan een importcontrole en daarbij worden de originele fytosanitaire certificaten ingenomen. Veel Nederlandse bedrijven re-exporteren deze tomaten naar de Russische Federatie en andere derde landen. Daarvoor zijn gewaarmerkte kopieën van het originele importcertificaat nodig. In de nieuw ontstane situatie ontbraken deze documenten. Er is veel overleg geweest met Spanje om te komen tot goede werkafspraken over de documenten die Spanje afgeeft bij importcontroles en op basis waarvan in Nederland de voor re-export benodigde documenten worden gewaarmerkt.

De huidige fysieke uitwisseling van documenten en informatie tussen lidstaten zal overigens op termijn digitaal gaan verlopen via TRACES. TRACES staat voor TRAdE Control and Expert System. Het is een webapplicatie van de EU die de controle-instanties in alle EU-lidstaten en landen buiten de EU met elkaar verbindt.

Naast de genoemde wijzigingen in de inspectieplicht zijn in 2018 voor meerdere producten ook de eisen met betrekking tot de verplichte bijschrijvingen bij import in de EU gewijzigd. Een bijschrijving (Engels: Additional Declaration) is een verklaring op het fytosanitaire certificaat die wordt vereist door de wetgever van het bestemmingsland (in dit geval de EU) en die specifieke, aanvullende informatie geeft over de fytosanitaire conditie van de zending, bijvoorbeeld dat het product is geteeld in een land of gebied of op een perceel dat vrij is bevonden van een bepaald quarantaine organisme.

Per 1 januari 2018 zijn de bijschrijvingseisen gewijzigd voor citrusvruchten, voor perziken en nectarines en voor paprika. De wijzigingen betroffen eisen voor de Afrikaanse fruitmot (AFM), die per 1 januari 2018 een quarantaine organisme is geworden in de EU. Om een goede controle op de bijschrijvingen mogelijk te maken heeft de NVWA de wetgeving omgezet naar een register met tabellen. Het KCB is actief betrokken geweest bij de ontwikkeling van dit register, omdat met name de KCB-inspecteurs hier mee moeten werken en het register dus goed moet aansluiten bij de dagelijkse praktijk.

Jaarrond varieert de herkomst van de producten die geïmporteerd worden in de EU. Dit is gerelateerd aan de productieseizoenen in de herkomstgebieden. Wanneer een bepaald exporterend land zijn producten naar Europa ging exporteren, bleek vaak dat het land toch niet precies begreep welke fytosanitaire eisen de EU stelt aan bepaalde producten. Dit resulteerde in een continue stroom aan vragen van bedrijven en inspecteurs over certificaten en bijschrijvingen. Voor de beantwoording is steeds nauw overlegd met de NVWA. In veel gevallen moest de NVWA ook schakelen met andere lidstaten en de Europese Commissie om antwoord te kunnen geven en zaken te verduidelijken. Een aantal andere EU-lidstaten werkt inmiddels ook met het Nederlandse register bijschrijvingen voor hun controles op de bijschrijvingen.

Ook uit de vervijfvoudiging in 2018 ten opzichte van 2017 van het aantal notificaties dat is opgemaakt voor fytosanitaire certificaten voor groenten en fruit die niet juist of volledig waren, blijkt de complexiteit van het dossier bijschrijvingen. Daarbij moet wel worden aangetekend dat een deel van de toename mogelijk kan worden verklaard door de invoering van inspectieplicht voor bepaalde product-land combinaties en door de stijging van inspectiepercentages bij een aantal product-land combinaties.

Fytobewakingsopdrachten NVWA

In Nederland vindt veel import plaats van verschillende soorten groenten en fruit en snijbloemen afkomstig van over de hele wereld. Een deel van deze producten is fytosanitair inspectieplichtig en een deel niet. In opdracht van de NVWA voert het KCB jaarlijks een aantal fytobewakingsopdrachten (FB-opdrachten) uit. De FB-opdrachten zijn bedoeld om binnen Nederland te monitoren op aan- of afwezigheid van schadelijke organismen en verspreiding en schade van quarantaine organismen te voorkomen. Daarnaast is dit ook belangrijk voor de exportgaranties van Nederland bij export van producten naar derde landen buiten de EU.

Import fytosanitair

In 2018 zijn 3.154 importpartijen groenten en fruit en snijbloemen, waarvoor geen fytosanitaire inspectieplicht geldt, beoordeeld en 298 monsters ingestuurd naar de NVWA. Bij 85 partijen ging het daadwerkelijk om een quarantaine organisme en zijn maatregelen opgelegd.

Ook is er met behulp van vallen een aantal FB-opdrachten uitgevoerd bij groenten- en fruitbedrijven binnen Nederland. Dit betrof risicolocaties met waardplanten (of vruchten) voor bepaalde (quarantaine-) organismen. Er zijn vallen opgehangen voor niet-Europese boorvliegen in de omgeving van importlocaties van fruit, maar ook vallen voor vlinders, larven, rupsen en motten op teeltlocaties van tomaten en paprika waar ook buitenlandse producten worden verpakt. Tijdens deze FB-opdrachten zijn geen quarantaine organismen aangetroffen en zijn geen verdere maatregelen opgelegd.

In 2018 zijn 400 controlebezoeken uitgevoerd om na te gaan of het gebruikte verpakkingshout bij import van producten (bijvoorbeeld witgoed, elektronica, plantaardige producten) voldoet aan de eisen van de ISPM 15 (Fytosanitaire maatregelen Houten Verpakkingen), opgesteld door de International Plant Protection Convention (IPPC). Hierin is afgesproken dat het hout wordt behandeld en dat dit blijkt uit een merkteken op het verpakkingshout. In het merkteken staat op welke wijze het hout is behandeld, in welk land de behandeling is uitgevoerd en door wie. Dit om te voorkomen dat met het verpakkingshout schadelijke organismen (bijvoorbeeld boktorren en schimmels) verspreid worden. Hierbij let de inspecteur op de aanwezigheid van het merkteken ISPM 15 en op mogelijke boorgangen (boormeel) in het verpakkingshout. In totaal zijn 30 partijen verpakkingshout vastgelegd vanwege het ontbreken van het merkteken. Hiervoor zijn maatregelen opgelegd om partijen te vernietigen of alsnog te laten behandelen. Er zijn elf monsters voor nader onderzoek ingestuurd naar het laboratorium van de NVWA, waarvan in drie schadelijke kevers aanwezig bleken te zijn.

Alle resultaten van de uitgevoerde FB-opdrachten worden door de NVWA gebruikt als input voor actualisatie van pest-statussen van organismen en voor risicobeoordelingen.

A close-up photograph of a yellow orchid with dark red spots and a prominent red lip. The background is a soft, out-of-focus green.

Export fyto sanitair

Bij export naar landen buiten de EU moet worden voldaan aan de fytosanitaire eisen van het land van bestemming. Die eisen kunnen per land sterk verschillen. De NVWA bepaalt welke controles nodig zijn om aan de eisen van een bepaald land te voldoen. Daarbij kunnen twee typen inspecties aan de orde zijn:

- 1. Zendingsinspectie: inspectie van de zending die wordt geëxporteerd.
- 2. Bedrijfsinspectie: inspectie voorafgaand aan een export, indien door het land waarnaar wordt geëxporteerd specifieke eisen worden gesteld aan de teelt om de aanwezigheid van een bepaald organisme tegen te gaan. Voorbeelden van lopende bedrijfsinspecties in vruchtgroenten zijn Afrikaanse fruitmot (AFM; bij export naar de VS), Middellandse zeevlieg (Medfly; bij export naar Japan), Tuta absoluta (bij export naar Canada) en diverse schadelijke organismen in paprika voor China. Daarnaast worden bedrijfsinspecties uitgevoerd in hardfruit voor verre bestemmingen (China, Vietnam, Brazilië, Mexico, Zuid-Afrika, Colombia).

De fytosanitaire exportinspecties en het waarmerken van fytosanitaire certificaten worden uitgevoerd door KCB-inspecteurs die voor deze werkzaamheden zijn aangesteld als onbezoldigd ambtenaar van de NVWA. In 2018 zijn 168.118 fytosanitaire certificaten gewaarmerkt, een afname van ongeveer 3.000 certificaten ten opzichte van 2017. Bij een aantal specifieke landen waren er bijzonderheden bij de export in 2018. Deze worden hieronder nader toegelicht.

Vruchtgroenten verre bestemmingen (Japan, China, Canada en de VS)

In 2018 zijn extra controles bij teeltbedrijven en exportlocaties uitgevoerd om te voldoen aan de eisen die Japan, China, Canada en de VS stellen aan de import van vruchtgroenten.

De exportcijfers van vruchtgroenten naar de VS, China en Canada zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Export naar VS, China en Canada in de periode 2016 – 2018 (in kg)			
Product	2016	2017	2018
VS - Paprika	25.325.462	20.774.459	17.184.486
China - Paprika	6.516	15.662	7.422
Canada - Tomaat	-	2.662	-

De export naar de VS daalde sinds 2016 van ruim 25 miljoen kg, naar 21 miljoen kg in 2017 en naar 17 miljoen kg in 2018. Ook het aantal deelnemende bedrijven daalde ten opzichte van 2017 van 142 naar 129 bedrijven en het areaal van 870 naar 820 ha. Daarbij deden zeventien teeltlocaties voor het eerst mee in het monitoringsprogramma.

De export van paprika naar China halveerde naar 7.422 kg in 2018. De export kwam slecht op gang omdat de lijst met toegelaten bedrijven pas in juni 2018 door China werd gepubliceerd. Hierdoor konden de eerste helft van het jaar alleen de drie bedrijven die ook al in 2017 hadden deelgenomen naar China exporteren. Als gevolg van de late publicatie hebben de meeste telers zich afgemeld.

Voor de bedrijfsinspecties Tuta absoluta bij export naar Canada heeft zich één tomatenbedrijf aangemeld omdat dit bedrijf een monster wilde sturen naar een potentiële klant. Na twee maanden is de deelname beëindigd. Er heeft geen export naar Canada plaatsgevonden.

De exportcijfers van de verschillende vruchtgroenten naar Japan staan weergegeven in onderstaande tabel.

Export naar Japan in de periode 2016 – 2018 (in kg)			
Product	2016	2017	2018
Paprika	6.367.852	5.566.775	5.596.666
Tomaat	460.811	497.958	649.157
Aardbei	106.991	142.147	168.861
Aubergine	13	-	8.262
Courgette	3.471	1.481	829

De export van paprika naar Japan in 2018 is vergelijkbaar met het exportvolume van 2017. Aardbei en tomaat laten beide een stijging zien. Ten opzichte van 2016 en 2017 is de export van aubergine voor het eerst aanzienlijk.

Voor de bedrijfsinspecties Medfly bij de export naar Japan hebben zich in totaal 71 teeltbedrijven aangemeld. Hiervan waren 48 bedrijven aangemeld voor paprika/peper, 14 bedrijven voor aardbeien, 1 bedrijf voor aubergine en 8 bedrijven voor tomaat. In 2017 waren er nog 10 bedrijven aangemeld voor tomaat. De daling kan een gevolg zijn van de maatregelen die Japan heeft genomen voor Tuta absoluta.

Euraziatische Unie past importeisen aan

De nieuwe wetgeving van de Euraziatische Unie, bestaande uit de Russische Federatie, Wit-Rusland, Armenië, Kazachstan en Kirgizië, die geldt vanaf 1 juli 2017, gaf in 2018 nog altijd aanleiding tot vragen. De landeneisen zijn meerdere malen aangepast. Zo bleek dat de eisen voor de gemarmerde stinkwants voor meer fruitsoorten gelden dan eerst werd gedacht. Omdat naar aanleiding van de boycot door de Russische Federatie van groenten en fruit uit de EU veel bedrijven in de afgelopen jaren overgeschakeld zijn op het leveren van uit derde landen geïmporteerde producten werden ze geconfronteerd met extra eisen aan die producten, die alleen verklaard kunnen worden door de controledienst in het land waar het product is geteeld. Het duurt vaak enige tijd om dit goed in te regelen met deze landen.

Hardfruit verre bestemmingen

De Nederlandse overheid en de sector zetten zich in om nieuwe exportbestemmingen voor hardfruit te vinden, om zo minder afhankelijk te zijn van een specifieke exportbestemming. Sinds 2015 is er overeenstemming met China over de export van peren, sinds 2016 met Brazilië over de export van peren en met Vietnam over de export van appels en peren. In 2017 zijn de onderhandelingen gestart over het openen van nieuwe markten voor peren in Mexico en appels in Zuid-Afrika. De eerste export van peren naar Mexico vond plaats in 2018. De overeenkomst met Zuid-Afrika heeft nog niet tot export geleid.

Export fytosanitair

In 2017 zijn de onderhandelingen gestart met Colombia over de export van appels en peren. Hierop vooruitlopend is in 2018 een aantal bedrijven in een pilot gestart met het werken volgens het toekomstig werkprotocol. Een Colombiaanse delegatie heeft tijdens het teeltseizoen een bezoek gebracht aan bedrijven die volgens dit werkprotocol werkten. Dit heeft geleid tot ondertekening van het protocol door beide landen in november 2018. Export naar Colombia zal vanaf 2019 plaats kunnen gaan vinden.

Op basis van de overeenkomsten en de hiervan afgeleide werkprotocollen die met deelnemende landen zijn overeengekomen, worden bij daarvoor aangemelde bedrijven tijdens de teelt bedrijfsinspecties uitgevoerd. Wanneer een bedrijf niet aan de eisen voldoet, wordt het bedrijf voor export afgemeld. Hagelschade en afmelding door de exporteur waren redenen waarom percelen tussentijds zijn afgemeld. Twee percelen peren zijn komen te vervallen door de vondst van fruitmot tijdens controles.

De hoeveelheden hardfruit (in kg) die in de afgelopen jaren zijn geëxporteerd, staan in de onderstaande tabel.

Peren			
Export in kg	2016	2017	2018
China	978.659	1.456.821	2.450.525
Vietnam	94.169	7	9.800
Brazilië	20.384	0	0
Mexico	-	-	159.810

Appelen			
Export in kg	2016	2017	2018
China	-	-	-
Vietnam	69.596	325.878	629.982
Brazilië	-	-	-
Mexico	-	-	-

De export van peren naar China blijft stijgen ten opzichte van voorgaande jaren. Ook de export van appels naar Vietnam stijgt en is nagenoeg verdubbeld ten opzichte van 2017. De export van peren naar Vietnam stijgt weer nadat de export in 2017 was stilgevallen door de slechte oogst van 2017. De export van peren naar Brazilië heeft zich niet hersteld.

Snijbloemen Australië

Australië stelt hoge eisen aan de import van plantaardige producten. Alleen onder flink aangescherpte voorwaarden is de export van snijbloemen nog mogelijk. Aan een aantal van deze voorwaarden kan in Nederland echter niet worden voldaan, zoals de optie van begassing met Methylobromide. De export is hierdoor sterk afgenomen.

Bemonstering uien voor export

Een aantal derde landen heeft als eis dat uien vrij zijn van het stengelaaltje Ditylenchus dipsaci. Dit kan worden aangetoond door bemonstering van de voor export klaarstaande partij. Voor export van uien naar Indonesië is echter vereist dat de uien van een perceel afkomstig zijn dat vrij bevonden is van Ditylenchus dipsaci. De exporteurs geven vooraf aan welke percelen uien ze willen gaan gebruiken voor export naar Indonesië. Op deze percelen wordt een perceelbemonstering uitgevoerd. De hoeveelheid uien van de vrij bevonden percelen wordt in het ketenregister van e-CertNL opgenomen en kan worden gebruikt voor export naar Indonesië. De uien van deze percelen moeten apart worden opgeslagen. Een heel belangrijk punt bij de exportcontrole is of de betreffende uien inderdaad van percelen afkomstig zijn die geschikt zijn voor export naar Indonesië. In 2018 heeft het KCB steekproefsgewijs een aantal perceel- en opslagcontroles uitgevoerd op de traceerbaarheid van deze uien. Daarnaast vindt er altijd een exportinspectie plaats waarbij alleen uien in aanmerking komen uit het ketenregister.

In 2018 heeft de droogte ertoe geleid dat de opbrengst van bepaalde percelen gering was en de maat van de uien fijner was. Indonesië stelt ook als eis dat de uien boven de 50 mm moeten zijn. Van sommige bemonsterde percelen bleef hierdoor slechts een geringe hoeveelheid uien over die voldeed aan de eisen van Indonesië.

Om de traceerbaarheid van de uien beter te borgen is gestart met een project om de keten van perceel tot aan de export van uien beter te controleren. De NVWA, de sector en het KCB werken samen aan een erkenningsregeling waaraan exporteurs moeten voldoen, indien ze gebruik willen maken van percelen uien die bemonsterd zijn op Ditylenchus dipsaci. Mogelijk dat deze erkenning ook voor andere exportbestemmingen gebruikt kan gaan worden, waardoor een bemonstering van de zending bij export niet langer nodig is. Dit kan alleen indien tracering vanaf het perceel geborgd is.

Werkwijze Afgifte Europees Communicatie Document via e-CertNL

Per 31 maart 2018 zijn er in verband met Bemisia tabaci extra eisen gaan gelden voor Begonia, Dipladenia, Hibiscus, Mandevilla en Nerium Oleander, die worden geëxporteerd naar een aantal EU-landen waaronder Engeland en Zweden. Om aan te tonen dat partijen met deze bestemmingen voldoen aan deze strengere eisen, moet een partij zijn voorzien van een plantenpaspoort of een EU-communicatiedocument (ECD). Om voor intern EU-verkeer een ECD te kunnen afgeven, heeft de NVWA e-CertNL aangepast. Middels deze aanpassing sluit het proces van de afgifte van een ECD aan bij het gangbare werkproces bij export. Op het ECD komt een bijschrijving te staan en de notatie ZP-a2 (Zona Protecta).

A close-up photograph of several large, green, leafy vegetables, likely chard or spinach, showing detailed vein patterns and wavy leaf edges. The entire image has a strong green color cast.

Kwaliteit groenten en fruit

Kwaliteit groenten en fruit

Het KCB houdt toezicht op de naleving van de Europese handelsnormen voor verse groenten en fruit. Voor elf producten gelden specifieke handelsnormen (onder andere appels, peren, tomaten, paprika's, citrusvruchten en druiven). Alle andere producten moeten voldoen aan de algemene handelsnorm. De controles worden verricht bij import (van buiten de EU), bij export (naar buiten de EU) en op de interne markt (binnen Nederland). Alle controles worden uitgevoerd op basis van een vastgestelde risicoanalyse. Het uitgangspunt is te controleren waar de grootste kwaliteitsproblemen worden verwacht. Bedrijven die een door het KCB erkend kwaliteitszorgsysteem (RIK) hebben, krijgen minder controles bij import, export en op de interne markt.

Import en export

Bij de import en export van groenten en fruit geldt in Nederland een inspectieplicht voor verschillende producten die zijn geselecteerd op basis van een risicoanalyse. Importzendingen met deze producten moeten worden aangegeven in CLIENT Import; dit systeem selecteert zendingen die moeten worden geïnspecteerd op basis van vastgestelde inspectiepercentages. Deze inspectiepercentages worden jaarlijks vastgesteld per product/land combinatie, op basis van het aantal kwaliteitsproblemen in het jaar ervoor. Bij kwaliteitsproblemen neemt het inspectiepercentage toe en bij een afname van het aantal afkeuringen daalt het inspectiepercentage voor dat product uit dat land. In totaal leidde dit in 2018 tot 96.920 inspecties (ruim 1.670 miljoen kg product), waarbij 1.987 keer een partij is afgekeurd. Het aantal inspecties lag daarmee ruim 7.000 hoger dan in 2017. Het afkeuringspercentage bleef gelijk, namelijk 2%. Bij exportzendingen gelden gereduceerde inspectiepercentages voor erkende RIK-bedrijven (5%), zendingen met uitsluitend algemeen genormeerde producten (10%) en zendingen met specifiek genormeerde producten (60%). Per zending vindt een steekproef plaats, waarbij die producten worden gecontroleerd waarin kwaliteitsproblemen worden verwacht. In totaal zijn bij exportinspecties 341 partijen afgekeurd, ongeveer 50 minder dan in 2017. Het aantal zendingen waarvoor een normcontrole certificaat (export) is opgesteld, bedroeg 101.491.

Interne markt

Op de interne markt wordt onderscheid gemaakt in structureel toezicht en algemeen toezicht. Bij structureel toezicht wordt een vastgesteld aantal onaangekondigde controlebezoeken per bedrijf uitgevoerd, op basis van risicofactoren. Bij algemeen toezicht worden extra controlebezoeken uitgevoerd, op basis van signalen over de productkwaliteit op een bepaald bedrijf, of gericht op specifieke kwaliteitsproblemen van een bepaald product of op de aanduidingen.

Structureel toezicht

Het KCB heeft een controlesysteem ontwikkeld om toezicht te houden op de EU-handelsnormen bij alle marktdeelnemers van groenten en fruit binnen Nederland: het structureel toezicht. Dit toezicht vindt plaats op alle locaties waarvandaan groenten en fruit worden verladen, zoals bij import- en exportbedrijven, sorteer- en pakstations, groothandelaren en teeltbedrijven. Op basis van risicofactoren, zoals grootte van het bedrijf, wel of geen sorteer- en pakactiviteiten, wel of geen voorraad, worden bedrijven ingedeeld in een risicocategorie. Per risicocategorie geldt een bepaalde bezoekfrequentie, variërend van 2 tot 52 controlebezoeken per jaar. Hoe hoger de risico's op een bedrijf, des te hoger de bezoekfrequentie. Het structureel toezicht zorgt ervoor dat de controles op de interne markt zijn gericht op bedrijven met de hoogste risico's. Voor RIK-deelnemers met een eigen kwaliteitszorgsysteem en teeltbedrijven die onder de verantwoordelijkheid vallen van een RIK-deelnemer, geldt een verlaagde bezoekfrequentie. Bij de indeling

van bedrijven wordt gebruik gemaakt van een database met bedrijfsgegevens van alle marktdeelnemers. Via de website van het KCB kunnen bedrijven inloggen in de Database Marktdeelnemers (DMD) om hun bedrijfsgegevens actueel te houden.

Eind 2018 waren 795 bedrijven ingedeeld in het structureel toezicht waarvan er 516 bezocht zijn door het KCB. Er zijn 279 teeltbedrijven bezocht door de RIK-deelnemer waaronder het teeltbedrijf viel (toezicht op toezicht). In onderstaande tabel staat een overzicht van de werkzaamheden in het kader van het structureel toezicht over de afgelopen jaren. Het aantal bedrijven dat door het KCB wordt bezocht is licht toegenomen ten opzichte van 2017. Toch zien we een daling van het aantal bezoeken. Dit komt door de verlaging van de controlefrequentie bij een aantal bedrijven.

Jaar	Aantal bezoeken	Aantal partij-inspecties	Aantal afkeuringen
2015	4.389	21.322	601
2016	4.591	21.012	513
2017	4.396	20.425	602
2018	4.364	21.497	656

Algemeen toezicht

Naast het structureel toezicht worden op basis van signalen over mogelijke kwaliteitsrisico's gerichte onaangekondigde controles uitgevoerd. Deze controles vallen onder het algemeen toezicht. In 2018 zijn landelijk extra controles uitgevoerd, onder andere vanwege mogelijk omkatten naar een ander land van oorsprong, aanduidingen op verpakkingen en binnenrot in paprika. In totaal zijn in het kader van algemeen toezicht 726 controles uitgevoerd, wat in 78 gevallen tot een afkeuring leidde. Het afkeuringspercentage daalde ten opzichte van het voorgaande jaar van 19% naar 11%.

Reglement Interne Kwaliteitscontrole (RIK)

Bedrijven met goede controleresultaten, een zorgsysteem voor de productkwaliteit van groenten en fruit en een positieve audit, worden toegelaten tot het Reglement Interne Kwaliteitscontrole (RIK). In 2018 is het aantal RIK-deelnemers gegroeid tot 120. Omdat RIK-deelnemers een zorgsysteem voor de productkwaliteit hebben, krijgen zij minder controlebezoeken in het kader van het structureel toezicht. Ook voert het KCB minder controles uit op kwaliteit bij import en export.

Als bij een RIK-deelnemer een overtreding wordt vastgesteld, treedt het handhavingsdocument in werking, wat betekent dat bij deze bedrijven extra controles worden uitgevoerd. Bij acht bedrijven is het handhavingsdocument daadwerkelijk in werking gesteld en derhalve zijn bij deze bedrijven extra controles uitgevoerd. Bij drie van deze bedrijven is twee keer extra toezicht ingesteld.

Interventieregeling groenten en fruit

In 2014 heeft de EU bijzondere maatregelen opengesteld voor telers van hardfruit en groenten die inkomensschade leden door de slechte marktsituatie als gevolg van de Russische boycot. Dat hield onder meer in dat de interventieregeling groenten en fruit werd ingesteld. De interventieregeling is meerdere keren met een jaar verlengd en de laatste verlenging liep tot en met 30 juni 2018. In de eerste helft van 2018 is vrijwel geen gebruik meer gemaakt van deze regeling en de regeling is beëindigd per 1 juli 2018.

Kwaliteit groenten en fruit

Schoolfruitregeling

In 2018 heeft het KCB wederom controles uitgevoerd in het kader van de schoolfruitregeling. Met de regeling schoolfruit en -groenten krijgen basisschoolleerlingen twintig weken lang gratis drie stuks groenten of fruit per week. In Nederland is de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) verantwoordelijk voor de uitvoering van deze EU-regeling. De producten worden geleverd door een aantal door RVO erkende schoolfruit- en groenteleveranciers. Zij krijgen een vergoeding voor de producten die zij leveren. Met deze regeling wil de EU gezonde voedingsgewoonten bij kinderen stimuleren en zo de afzet van groenten en fruit op de lange termijn bevorderen. Het KCB voert samen met de NVWA steekproefsgewijze controles uit bij iedere erkende leverancier en richt zich bij deze controles op het beoordelen van de kwaliteitseisen van de aangeboden producten (minimaal klasse I).

Controle BOB, BGA, GTS

Het KCB is aangewezen als bevoegde autoriteit voor de controle op Beschermd Oorsprongsbenamingen (BOB), Beschermd Geografische Aanduidingen (BGA) en Gegarandeerde Traditionele Specialiteiten (GTS), die zijn gerelateerd aan groenten en fruit. Dit betekent controle van de, door de EU goedgekeurde, productdossiers van de Westlandse Druif en de Brabantse Wal asperge.

In 2018 zijn vervolgccontroles uitgevoerd op de productdossiers Westlandse Druif (BGA) en Brabantse Wal asperge (BOB), volgens de controlesystematiek die voor deze producten is ontwikkeld in de voorgaande jaren. Daarnaast is het handhavingsbeleid verder ingericht, waarbij het KCB de mogelijkheid heeft overtredingen van de regels voor de BOB respectievelijk de BGA voor te leggen aan het Tuchtgerecht.

Ervaringen kwaliteit groenten en fruit

Tomaten

Over de Nederlandse tomaten kunnen we jaarrond uitermate tevreden zijn. Alhoewel sprake was van een uitzonderlijk warme zomer, heeft het product hier nauwelijks onder geleden. Zowel in de zomer als in de wintermaanden was de kwaliteit prima. Dit geldt voor alle segmenten binnen de tomaten. Het enige minpuntje is de vleestomaat, daar zien we soms een wat minder glanzend product. Met name zwelscheurtjes geven de vruchten soms een wat grauwer uiterlijk. De vleestomaat wordt lang niet meer zoveel geteeld als jaren geleden.

De kwaliteit van import tomaten uit Marokko en Spanje liet regelmatig te wensen over. Aan het einde van het seizoen werd de handel overspoeld met tomaten die snel achteruitgingen in kwaliteit. Spelbreker was Alternaria. Vruchten met een begin van dit gebrek zijn na een aantal dagen al onherkenbaar en bederven snel. De houdbaarheid is dan zeer kort.

Paprika

In het begin van het jaar zien we veel paprika's uit Spanje en Marokko. Partijen worden regelmatig afgekeurd, vaak komt dit doordat ze te lang blijven staan in de voorraad. Ook zien we dat aan het eind van het teeltseizoen de houdbaarheid snel korter wordt en bederf vaker voorkomt. We zien dan paprika's waar gewoon veel minder zorg aan is besteed.

De kwaliteit van de Nederlandse paprika begon prima. Problemen als staartjes die makkelijk kunnen breken in het handelskanaal en open wonden die rot kunnen veroorzaken, kwamen we nauwelijks tegen. Rond week 21 en 22 begon het binnenrot probleem toch weer de kop op te steken. In deze periode liet de zomer zich ook volop gelden en dat was het begin van een moeilijke periode met betrekking tot de kwaliteit. In deze periode is tijdens de inspecties extra aandacht geweest voor binnenrot, al dan niet beginnend. Aan de hand van snijproeven is een richtlijn opgesteld, om te kunnen bepalen in hoeverre verkleuring kan worden aangemerkt als beginnende binnenrot. Vanaf de herfstperiode werden de binnenrot problemen een stuk minder en kwamen meer vruchten voor met vormafwijkingen, messneden en schapenkoppen.

Aubergines

Als we over een product erg kort kunnen zijn, dan is het wel over aubergines. In de wintermaanden was er vooral import uit Spanje en dan komen weleens kwaliteitsprobleem voor. Veel aubergines komen binnen in een flowpack en als de kelken wat minder van kwaliteit worden, gaat dit vaak over in rot op de vruchten. Vanaf februari is de Nederlandse aubergine weer op de markt. De Nederlandse vruchten zien er mooi en glanzend uit en leveren weinig problemen op.

IJsbergsla

In de maanden januari tot en met april is het vooral het Spaanse product dat de markt bepaalt, daarna snel gevolgd door het Nederlands product. De eerste periode was de kwaliteit prima te noemen, een compacte bolvorming met weinig problemen. Na de extreem warme periode sloeg de kwaliteit radicaal om en werd deze stukken minder. Door de droogte was vooral schotvorming en inwendig droogrand een groot probleem. Vooral voor de industrie was het lastig om er een goed kant en klaar product voor in een zakje van te maken. Later in het jaar herstelde dit enigszins.

Kwaliteit groenten en fruit

Prei

De kwaliteit van de prei was het afgelopen seizoen goed te noemen. Het product valt onder de algemene handelsnorm en voldeed aan deze criteria. Wat men weleens tegenkomt is bladbreuk en kneuzingen. In de algemene handelsnorm wordt dit geaccepteerd, maar in het handelskanaal kan dit sneller bederf veroorzaken. Ook zien we soms wat bladaantastingen en dan vooral trips. Dit is het gevolg van het beperkte aantal middelen, dat nog is toegestaan in deze teelt.

Uien

In het laatste gedeelte van het seizoen 2017/2018 hadden we te maken met een overschot aan uien en kwamen niet veel kwaliteitsproblemen voor. Het nieuwe uienseizoen 2018/2019 dat na de zomer begon, gaf een totaal ander beeld. De oogstramingen waren al niet rooskleuring en uiteindelijk bleek na de oogst de totale opbrengst significant lager dan het seizoen ervoor. Dit had een enorme prijsstijging tot gevolg. Het gevolg is ook dat we al vroeg in het seizoen te maken kregen met import uien uit allerlei delen van de wereld. Echter kwalitatief kunnen deze uien niet tippen aan de Nederlandse. Door het droge weer zien we weinig verwerking op de Nederlandse uien en is de kleur prima. Wel zagen we wat problemen de kop opsteken als schot en fusarium. Dit laatste is vaak lastig te onderkennen, vooral in het beginstadium.

Citrus

Het jaar begint altijd met het Europese seizoen. In het begin van het jaar is het vooral Spaans citrus wat de klok slaat. Kwalitatief wisselt het nogal en het is vaak heel afhankelijk van welke afzender het citrus komt. Van hele mooie partijen met een goede kleur en weinig schilschade tot partijen die aangeboden worden als klasse I die dit niet kunnen waarmaken. Schilschade is een veelvoorkomend probleem. Het valt op dat schilschade veel vaker voorkomt in de verpakte sinaasappelen dan de losse. Ook de import vanuit Egypte laat dit beeld zien; partijen die puur klasse II zijn en als klasse I worden aangeboden. Vanuit Marokko is het beeld vaak heel anders. Over het algemeen is de kwaliteit hier een stuk beter geborgd en zijn er minder problemen. Vanaf juli komt het zuidelijk halfrond weer in beeld en de kwaliteit is hier een stuk beter. Vooral in Zuid-Afrika maakt men beter onderscheid tussen klasse I en II citrus.

Appelen

De tweede helft van het Nederlandse appelseizoen 2017/2018 stond nog steeds in het teken van de vorstperiode die in het voorjaar van 2017 zoveel schade aan het fruit heeft veroorzaakt. Tijdens de inspecties werden vorstgerelateerde gebreken zoals ruwe en of groene vorstneuzen, vormafwijkingen en soms ook zogenaamde stropdassen (langwerpige verruwing van de schil) aangetroffen. Veel moeilijkheden leverde dit gelukkig niet op, omdat de gebreken door de telers en de verpakkers vakkundig waren uitgesorteerd. Mede hierdoor was het aantal afkeuringen niet veel hoger dan in voorgaande jaren. Het nieuwe seizoen 2018/2019 werd gekenmerkt door de extreem lange, warme zomer. In het najaar, tijdens het begin van de pluk, bleek ook nog eens dat de appelen de laatste paar weken een extreme groei-explosie hadden doorgemaakt en de vruchten veel grover uitvielen dan de verwachting was. Deze extreme groei was er de oorzaak van dat de vruchten van de laatste plukronde erg zacht waren, wat tot klachten leidde. Een ander gevolg van het warme weer was dat het fenomeen witte waas op de appelen opdook. Het aantal afkeuringen voor kurkstip, scald en allerlei vormen van stip nam mede daardoor fors toe. Tijdens de Landelijke Hardfruitdag waren het vooral deze gebreken waaraan aandacht werd geschonken.

In 2018 heeft het KCB wederom partijen nieuwe oogst appelen uit Argentinië en Chili moeten afkeuren. De producenten oogsten de appelen veel te vroeg, omdat ze voor de eerste partijen een meerprijs kunnen krijgen. Dit had kwaliteitsproblemen tot gevolg. Tijdens het transport ontstaan ernstige gebreken zoals kurkstip, lenticelstip of scald. De kwaliteit en de houdbaarheid van de appelen hebben hier hinder van.

Zuid-Afrika en Nieuw-Zeeland zijn eveneens grote appelexporteurs maar van deze landen worden zelden partijen afgekeurd, ook niet aan het begin van het nieuwe seizoen. In heel 2018 betrof het slechts drie Zuid-Afrikaanse partijen en zes Nieuw-Zeelandse.

Peren

Net als in 2017 was de kwaliteit van de Nederlandse peren niet geweldig. De kwaliteit van het seizoen 2017/2018 stond, net als bij de appelen, in het teken van de nachtvorstperioden in het vroege voorjaar van 2017. Hierdoor bleef het aanbod peren beperkt. Alleen van Conference was er een normale tot grote oogst. In meerdere partijen kwam een bruin verkleurd en verkurkt klokhuis voor. Hiervoor werd een interpretatie opgesteld en deze werd met de sector gedeeld. Belgische Doyenné du Comice en Conference werden meer verhandeld. De Belgische Conference peren gaven hetzelfde inwendige beeld te zien en vanwege dit gebrek moesten peren worden afgekeurd.

Een trend die we de laatste jaren zien, is dat bedrijven op zoek zijn naar nieuwe perenrassen die nu nog niet in Nederland worden geteeld. De achterliggende gedachte is om het betreffende ras onder een merk te brengen en daarmee een meerprijs te genereren. Peren afkomstig van het zuidelijk halfrond leiden tijdens de inspecties tot weinig problemen. Dit heeft alles te maken met de hoge kwaliteitstandaard van die landen.

Aardbeien

Het extreme warme weer tijdens de lente- en zomermaanden had duidelijk invloed op de kwaliteit van de Nederlandse zomerkoninkjes. Uiteraard was dit ook het geval voor product uit andere West-Europese landen. Het aanbod van ons omringende landen was zoals gebruikelijk erg klein, maar de kwaliteit voldeed aan de eisen die gesteld worden aan de klasse I, want dat was de enige klasse die we aantroffen. Nederlandse kasaardbeien begonnen goed aan het jaar. De kwaliteit was meestal uitstekend. Afkeuringen kwamen binnen de klasse I vrijwel niet voor. Anders was dit voor de klasse II aardbeien. Te vaak werden vruchten met vochtige drukplekken, open kopscheuren en misvormde vruchten (kwarren) verpakt en moesten partijen hiervoor afgekeurd worden. Naarmate de temperatuur en de zoninstraling toenamen, nam de kwaliteit van kasaardbeien af. Dit gold ook voor aardbeien van de vollegrondsteelt en de teelt op stellingen. De telers hadden moeite de aardbeien op tijd te plukken en soms lukte dat gewoonweg niet. De aardbeien werden te snel rijp. Het gevolg hiervan was dat in het handelskanaal veel partijen aan de rijpe kant waren. Dit ging duidelijk ten koste van de houdbaarheid.

De kwaliteit van de import uit landen van rondom de Middellandse Zee wordt elk jaar beter. In het verleden moesten vaak partijen afgekeurd worden, omdat de vruchten onvoldoende rijp waren of rotplekjes hadden. Dit komt vrijwel niet meer voor.

Kwaliteit groenten en fruit

Tafeldruiven

De druiven waren jaarrond aanwezig, maar de kwaliteit wisselde sterk. Alle landen waren in staat goede kwaliteit aan te bieden. Het maakte niet uit of de druiven afkomstig waren uit landen van binnen de EU of van Aziatische, Noord- of Zuid-Afrikaanse of Zuid-Amerikaanse landen. Met uitzondering van Zuid-Afrika en Namibië kwamen echter ook slechte partijen naar Nederland. Het grootste probleem waar inspecteurs tegenaan liepen was de onzuiverheid van de bessen. Dit is een uitermate moeilijk te beoordelen aspect. De druiven zijn tijdens een inspectie vaak vochtig en daardoor is de mate van vervuiling moeilijk te beoordelen. Voor dit euvel moest herhaaldelijk worden afgekeurd. Het kwam voor dat een herinspectie aangevraagd werd, omdat de aanbieder van de afgekeurde partij het niet eens was met het oordeel van de inspecteur. In vrijwel alle gevallen bleef de partij afgekeurd. Aanduidingen van de verpakkingen of de voorverpakkingen (gesloten kleinverpakkingen) waren niet altijd in orde. Het betrof dan het niet juist vermelden van de juiste naam, het adres en de woonplaats of de naam van de variëteit werd niet correct aangeduid of deze was vervangen door een merknaam, wat niet is toegestaan.

Paddenstoelen

De kwaliteit van de Nederlandse champignons, shiitake en oesterzwammen was van een hoog niveau. Dat gold ook voor allerlei andere en minder bekende paddenstoelen. Afkeuringen van deze producten waren uiterst zeldzaam. In het geval van champignons waren bacteriestippen een probleem, maar ook door ouderdom verkleurde hoeden. Enige vervuiling door dekaarde is niet altijd te vermijden, omdat champignons zich hierdoor nu eenmaal, voordat ze geoogst kunnen worden, een weg naar boven moeten zoeken. De vervuiling kan een reden voor een afkeuring zijn, maar de hoeveelheid was dusdanig dat niet afgekeurd hoefde te worden. Desalniettemin bleef het een aandachtspunt. Nederlandse exporteurs exporteerden niet alleen met succes Nederlandse paddenstoelen, maar ook paddenstoelen uit andere landen zoals Polen, Duitsland of België. De paddenstoelen die uit deze landen kwamen deden niet onder voor de Nederlandse. Uit niet EU-landen zoals China of Zuid-Korea kwamen exotische paddenstoelen zoals eryngii oftewel koningsoesterzwammen. De producten die deze landen verstuurden waren excellent van kwaliteit. Een aandachtspunt voor zowel Nederlandse alsook buitenlandse partijen was opnieuw de wijze van aanduiden. In 2018 werd vanwege verkeerde aanduidingen verreweg het vaakst afgekeurd.

Samenstelling bestuur KCB en commissies op 31 december 2018

Bestuur

ir. K.J. van Ast	<i>Voorzitter</i>
ir. M. de Graaf	<i>Secretaris</i>
vacature	<i>CBL</i>
ir. M. Mesken	<i>VGB</i>
vacature	<i>VGB</i>
ir. G. Mulder	<i>GroentenFruit Huis</i>
P. van Osch	<i>DPA</i>
vacature	<i>DPA</i>
M. de Vries	<i>GroentenFruit Huis</i>
N. Zuurbier	<i>LTO Nederland</i>

Plaatsvervangers

vacature	<i>DPA</i>
vacature	<i>LTO Nederland</i>
drs. H.J. Crielaard	<i>CBL</i>
vacature	<i>VGB</i>
vacature	<i>GroentenFruit Huis</i>

Bestuurscommissie Bloemen en Planten

ir. M. Mesken	<i>Voorzitter</i>
ir. M. de Graaf	<i>Secretaris</i>
C. Bakker	
J. Borst	
G. van Dijk	
G. Lodder	
A. Kromhout	
P. Hoogenboom	

Commissie Toezicht Kwaliteitsvoorschriften Groenten en Fruit

ing. C.M.G. van Leeuwen	<i>Voorzitter</i>
ing. R.C. Soeterbroek	<i>Secretaris</i>
P.A.M. Bol	
ing. E.C.J. Hooijmans	
ing. W.L. Rodenburg	

colofon
jaarverslag 2018 is een
uitgave van het KCB
Louis Pasteurlaan 6
2719 EE Zoetermeer
088 308 82 00
www.kcb.nl

